

PROJECTE LIFE RETHINKWASTE: REPENSANT EL SISTEMA DE PAGAMENT DE LA RECOLLIDA DE RESIDUS. EXEMPLE D'IMPLEMENTACIÓ

Incorporació d'estratègies de generació per coneixement en el marc del projecte LIFE RETHinkWASTE al municipi de Santa Eulàlia de Ronçana (Catalunya)

Descripció

Santa Eulàlia de Ronçana és un municipi del Vallès Oriental situat a l'extrem occidental de la mateixa comarca, a la conca del riu Tenes que, amb 14,23 km², engloba una població de 7.740 habitants (Idescat, 2022). El municipi compta, des del 15 de novembre de 2018, amb un servei de recollida d'escombraries porta a porta per a les fraccions d'envasos lleugers, paper i cartró, vidre, fracció orgànica i resta, tant per als residus domiciliaris com per als comercials, amb la finalitat de adequar-al nou paquet de directives europees en matèria d'economia circular impulsades el mateix any 2018, i que estableix com a objectius principals: assolir una taxa de reciclatge del 65% l'any 2035 i destinar, com a màxim, un 10% del residus totals a dipòsits controlats l'any 2035.

En aquest sentit, Santa Eulàlia de Ronçana és un dels municipis inclosos dins de l'àrea pilot de Catalunya per desenvolupar el projecte RETHinkWASTE. Concretament, des de novembre de 2021 i fins el passat mes de juny de 2022, el municipi va participar en el projecte europeu, mitjançant el desenvolupament d'un sistema KAYT.

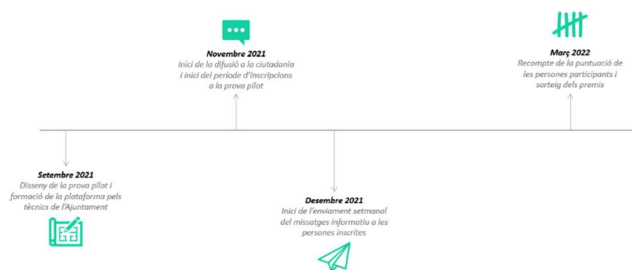
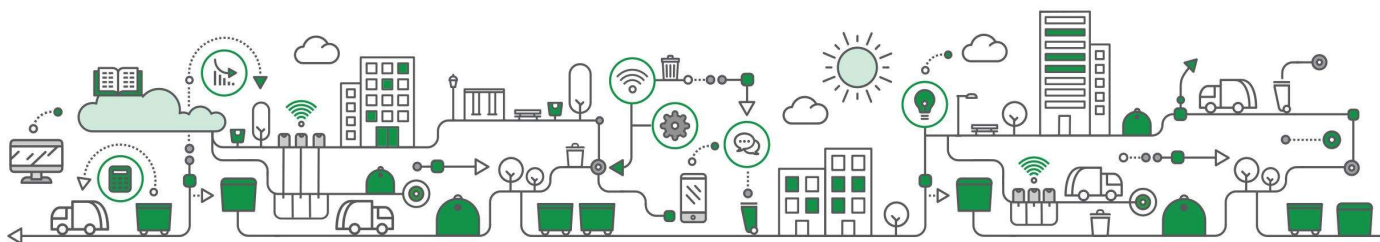

Figura 1. Cronologia de de la campanya "Coneix el que Llences" a Santa Eulàlia de Ronçana en el marc del projecte europeu RETHinkWASTE. Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana.

Prèviament a la implantació de la iniciativa, es va dur a terme el disseny de la prova pilot i la formació de les tècniques municipals en relació a la plataforma d'enviament de la informació. A partir de novembre de 2021 es va començar a fer tasques de difusió a la població. En aquest sentit, l'Ajuntament va enviar una carta de compromís a tots els ciutadans amb una descripció del projecte REthinkWASTE i, al mateix temps, servia d'invitació per a participar en el projecte.

RETHINK WASTE
REFORMANT ELS SISTEMES DE TAXES MUNICIPALS PER
MILLORAR LA GOVERNANÇA DALS RESIDUS URBANS

Ajuntament
de Santa Eulàlia de Ronçana

**#CONEIX
EL QUE
LLENÇES**

«Coneix el que l'ences» és un projecte europeu LIFE en què els voluntaris que participin rebran informacions personalitzades per **millorar la recollida dels residus**. Està dirigit a totes les persones de Santa Eulàlia, i només per participar entraràs en el sorteig de 35 packs de bosses per a la recollida selectiva. **Dona't d'alta amb el teu mòbil, interacciona i guanya punts!**

Si et dones d'alta abans del 30/11/2021 premi especial sorpresa!

Com donar-se d'alta

- Primer de tot, llegeix la informació de privacitat de dades adjunta a aquesta carta
- Si vols participar per WhatsApp: guarda't el numero 937 372962 com **"Coneix el que l'ences"** al teu telèfon
- Si vols participar per SMS: guarda't el numero 683 782 592
- WhatsApp, SMS: envia un missatge amb la paraula ALTA i segueix les autorespostes.
- Telegram: busca el bot ConeixElQueLlences i dona-li clic a «iniciar» i segueix les autorespostes
- Hauràs d'escriure el codi d'un dels teus cubells, que trobes imprès sota el codi QR (ex: SE040A00001)

MÉS INFORMACIÓ

En aquest projecte participen com a proves pilots tres ajuntaments italians (Varese, Bitetto, Bassano del Grappa) i 4 a Catalunya (Sant Just Desvern, Cardedeu, Santa Eulàlia de Ronçana i El Brull). Pots trobar més informació general a la pàgina www.rethinkwaste.eu

Figura 2. Díptic informatiu de la campanya "Coneix el que l'ences" a Santa Eulàlia de Ronçana en el marc del projecte europeu REthinkWASTE. Font: Web de l'Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, 2021.

Des d'aleshores, es va obrir el període d'inscripció fins al desembre de 2021, on les persones interessades havien de proporcionar el número de telèfon mòbil a partir del qual, mitjançant la seva participació, podien aconseguir descomptes bescanviables als comerços locals del municipi. Així mateix, tots els ciutadans participants van entrar en un sorteig de 35 lots de bosses per a la recollida selectiva.

A partir d'aquí, i fins al febrer de 2022 es va procedir a l'enviament setmanal de missatges personalitzats destinats a la millora de la recollida de residus mitjançant els quals s'obtenien punts. Els usuaris van poder guanyar punts a través de les seves interaccions amb els canals de missatgeria instantània establerts (principalment WhatsApp, Telegram i via SMS). En aquest context, els missatges enviats a les persones inscrites voluntàriament han estat personalitzats en funció del seu comportament vers la recollida selectiva de residus.

QUÈ HAS DE FER I COM FUNCIONA

Quan t'hagis donat d'alta, rebràs **missatges informatius sobre la recollida selectiva**. Quan més interaccions contestant a petites **enquestes, informacions** etc, més punts guanyaràs.

Exemples:

- Donar-se d'alta: 10 punts
- Respondre als missatges setmanals correctament: 5-20 punts
- Demostrar que participes correctament al sistema porta a porta: 5-20 punts

Els missatges seràn més o menys 1 a la setmana durant 3 mesos.

Podràs donar-te de baixa en qualsevol moment enviant un missatge amb la paraula BAIXA.

PREMIS PER PARTICIPAR I FER-HO BÉ

Tots els participants entraran en el sorteig d'un pack de bosses per a la recollida selectiva (es sortejaran 35 unitats).

A més, les persones que aconseguixin entre 40 i 50 punts entraran en el sorteig d'un lot de productes locals valorat en 100€ (es sortejaran 10 lots).

Figura 3. Díptic informatiu de la campanya "Coneix el que Llences" a Santa Eulàlia de Ronçana en el marc del projecte europeu REthinkWASTE. Font: Web de l'Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, 2021.

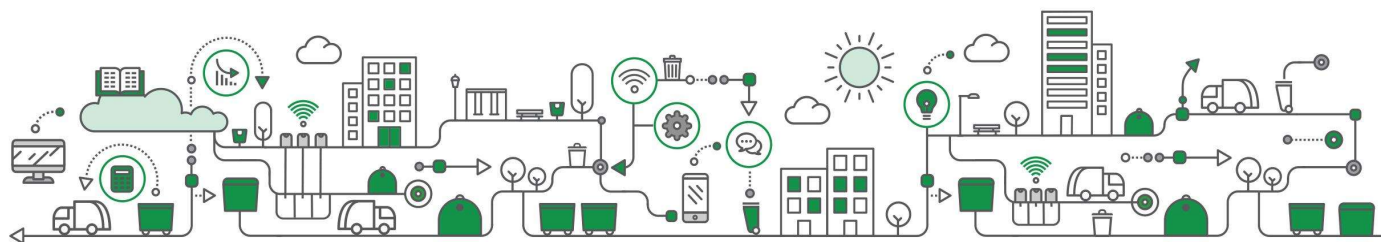
Al març de 2022, i per finalitzar la prova pilot, tots els usuaris donats d'alta a la iniciativa van tenir accés a un sorteig final on es va efectuar el lliurament en funció dels punts acumulats de 10 vals de 100€ bescanviables en els comerços locals adscrits a la iniciativa.

Per altra banda, en el marc d'aquest projecte, també es va demanar als comerços del municipi la seva implicació activa en la prova pilot¹, realitzant-se des de l'Ajuntament una campanya per donar visibilitat als establiments adscrits com a comerços col·laboradors i respectuosos amb el medi ambient.

Resultats

Actualment, i gràcies a la implementació del sistema de recollida porta a porta l'any 2018, Santa Eulàlia de Ronçana ha aconseguit augmentar la taxa de recollida selectiva, consolidant-se com un dels municipis amb les taxes de recollida selectiva més elevades de la comarca, situant-se prop del 89% l'any 2021.

¹ Els comerços adherits formaven part de la xarxa d'establiments on els ciutadans guanyadors podien bescanviar els vals de descompte. En cap cas participaven en la iniciativa KAYT, adoptant un paper secundari dins del desenvolupament del projecte.

Recollida selectiva bruta total (fraccions ordinàries i no ordinàries)

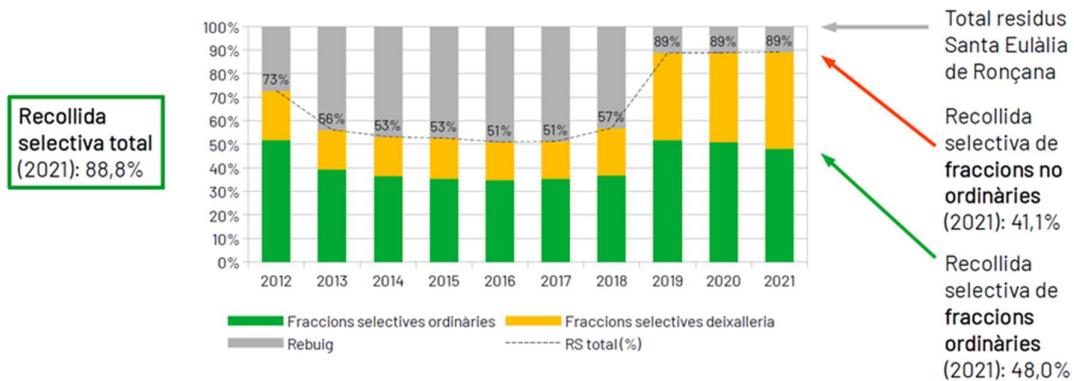

Figura 4. Evolució de la taxa de recollida selectiva a Santa Eulàlia de Ronçana. Font: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, 2021.

A més, el municipi ha aconseguit disminuir la generació de residus totals al municipi, generant al voltant de 3.500 tones l'any 2021. Aquest fet és força destacable degut a que s'ha aconseguit reduir la generació de residus tot i a l'augment de la població, fet que consolida la recollida porta a porta com una solució per augmentar la taxa de reciclatge en tant en l'àmbit municipal com en el comercial.

Evolució generació de residus totals

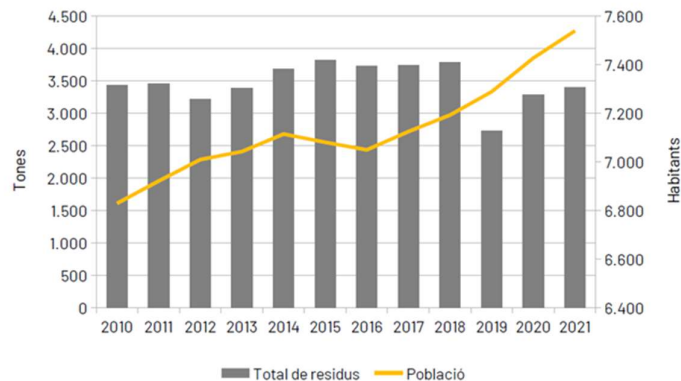
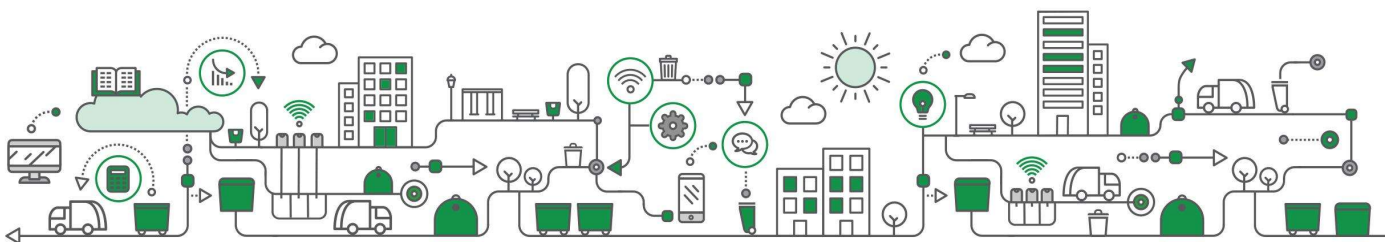

Figura 5. Evolució de la generació de residus totals a Santa Eulàlia de Ronçana. Font: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, 2021.

En relació a la participació, més de 130 persones voluntàries es van inscriure en la prova pilot, tenint un major impacte en els barris de la Sagrera, el Rieral, la Primavera i Can Font. La valoració de la iniciativa per part de la població participant ha estat positiu, atès que la consideren innovadora, divertida i divulgativa. A més, molts participants han manifestat que

han après nous coneixements coses en relació a la separació i recollida de residus. El lliurament dels 10 lots de productes locals valorats en 100€ cadascun va tenir lloc entre els participants que van aconseguir obtenir entre 40 i 50 punts.

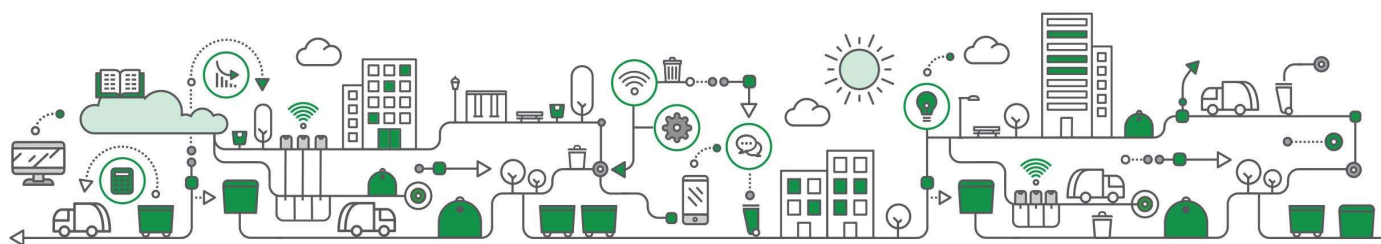
Figura 6. Lliurament dels 10 lots de productes locals entre les persones participants al projecte pilot. Font: Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana, 2022.

Per part del consistori, valoren positivament el projecte europeu, atès que els ha dotat de les eines necessàries per a establir una comunicació positiva amb la ciutadania i indiquen que ha estat un projecte de sensibilització ambiental molt diferent a les que s'havien dut a terme al municipi. A més, indiquen, que les noves tecnologies han facilitat el seguiment i han fet el projecte molt econòmic.

En termes generals, amb el desenvolupament de la prova pilot de KAYT, Santa Eulàlia de Ronçana pretenia donar solució a tres de les principals problemàtiques del model porta a porta:

- Reduir el turisme de residus cap a municipis veïns, fet que representa el 10% del total de residus generats al municipi.
- Fer front al mal ús de les àrees d'emergència, evitant així que es dipositin residus sense separar.
- Reduir la quantitat de bosses d'escombraries que es depositen a les papereres de la via pública.

En aquest sentit, des del propi consistori indiquen que no s'han assolit totalment els objectius plantejats, al ser bastant ambiciosos. No obstant això, cal destacar que la majoria de les persones participants al projecte ja estaven força conscienciades en la correcta

separació en origen dels residus, provocant que l'impacte vers la població no hagi estat significatiu. Tot i així, algunes de les persones participants han aconseguit canviar els seus hàbits i el seu comportament vers la recollida selectiva.

D'entre les incidències més importants, destaca l'errata inicial en el telèfon indicat al díptic del projecte, fet que es va poder solucionar fàcilment amb l'enviament massiu de correus electrònics de la base de dades del porta a porta del municipi.

El projecte ha estat finançat pel programa LIFE de la Unió Europea, amb un pressupost de 2.764.715€ a repartir entre tots els municipis participants.

Bibliografia d'interès

- PAYT and KAYT Catalogue. Collection of experiences about pay as you throw (PAYT) and know as you throw (KAYT). LIFE project REthinkWASTE, 2020.
- Pàgina web del projecte europeu REthinkWASTE: www.rethinkwaste.eu

Més informació

Ajuntament de Santa Eulàlia de Ronçana
Persona de contacte: Anna Caballero i Alonso
Contacte: caballeroaa@ser.cat

